

Z obsahu tohto čísla:

Prihovára sa vám starosta obce

Obec musí zabezpečiť priestor, kde môžu ľudia odovzdávať oddelené zložky KO v rámci separovaného zberu.

... čítajte na str. 2 - 3

8. apríl - Deň Rómov

Som Róm. Vyrástol som v Prakovciach. Celé moje detstvo bolo krásne. Moji rodičia nás vychovávali ku kresťanskej viere, viedli k láske a úcte k ľuďom.

... čítajte na str. 4

20. výročie založenia JDS na Slovensku

Nezanedbáva ani činnosť v oblasti vzdelávania, turistiky, športu a niektorých umeleckých činností.

... čítajte na str. 4

200 rokov závodu Prakovce

Boli to naozaj oslavy veľkolepé, ktoré si toto významné výročie právom zasluhovalo.

... čítajte na str. 5

Príspevok k dejinám národa

Písomné materiály Prakovčanov nie sú iba ich majetkom, ale tvoria súčasť duchovných dejín slovenského národa.

... čítajte na str. 5

Ako sa máte rodáci

V tomto čísle našich novín sme vyspovedali Ing. Mariána Baťalíka.

... čítajte na str. 9

Moderný trend už aj v Prakovciach

Dnes je to predovšetkým elán a chuť do práce, ktoré sprevádzajú tých, ktorí sa podieľajú na realizácii uvedeného projektu.

... čítajte na str. 9

Aktivity našich najmenších

V jedno marcové dopoludnie k nám zavítalo kočovné divadielko, na ktorom sme sa veľmi zabavili aj veľa nového dozvedeli.

... čítajte na str. 9 a 12

... a ďalšie iné zaujímavé články.

Vyznamenanie pre Prakovce

Pri príležitosti 65. výročia SNP a víťazstva nad fašizmom v II. svetovej vojne udelil minister obrany SR Jaroslav Baška na návrh Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov „Pamätnú medailu“ obci Prakovce za dôstojné organizovanie spomienkových podujatí v obci k výročiam národného boja proti fašizmu a za oslobodenie vlasti, pre zachovanie pamäti a poučenia z odkazu boja za slobodu nielen pre súčasných obyvateľov, ale i budúce generácie.

(Čítajte na strane 8)

Dobrovoľný hasičský zbor v Prakovciach oslávil 85. výročie svojho založenia

Počas 85 rokov činnosti sa v radoch Dobrovoľného hasičského zboru v Prakovciach vystriedalo mnoho obyvateľov obce, ktorí pomáhali v boji so živlami, ako sú voda a oheň. Taktiež dozerali na to, aby včas zamedzili vymknutiu sa týchto živlov spod kontroly.

(Čítajte na strane 6 - 7)

SLOVANSKÁ PIESEŇ

...s letom prichádza aj pieseň..., v Prakovciach SLOVANSKÁ PIESEŇ 11. ročník súťažnej prehliadky, ktorá má svojich pravidelných súťažiakov, ale aj obetavých organizátorov, ktorí opäť prehliadku pripravujú, aby úroveň spevu bola utvrdená aj úrovňou srdečnosti a príjemne prežitého dopoludnia. Tešíme sa na skvelých prakovských divákov, ktorí vedia oceniť umelecký zážitok.

SLOVANSKÁ PIESEŇ 22. júna 2010 v Klube kultúry v Prakovciach od 8,30 hod.

DEŇ PRAKOVIEC VESELÉ LETO

...pre národ, pre ľud môj...

Národné noviny, Slovenské pohľady, almanachy a iné diela venované ľudu v časoch minulých a prečo nie obraz, dokument na zachovanie pamäti, identity, histórie doby. Práve také pocity nech sprevádzajú výstavu fotografií z histórie našej obce a závodu, ktorá bude otvorená v priestoroch Obecného úradu v Prakovciach ako súčasť DŇA PRAKOVIEC.

DEŇ PRAKOVIEC VESELÉ LETO 3. júla 2010 v športovom areáli.

Milí čitatelia,

máme za sebou oslavy 65. výročia konca II. svetovej vojny, 85. výročie Dobrovoľného hasičského zboru v Prakovciach, Deň matiek a pred sebou Slovanskú pieseň, Dni Prakoviec, oslavy 66. výročia SNP a Country bál. Dá sa to napísať aj tak v skratke, ale my sme pre vás pripravili podrobnejšie informácie o týchto minulých i upútavky na nasledujúce akcie, ktoré sú súčasťou života našej obce. Veď nielen prácou (a starosťami) je človek živý...

Naše noviny vychádzajú už štvrtý rok a dúfam, že aj naďalej nám zachováte priazeň a podporíte našu snahu informovať vás, spomínať, resp. kritizovať. Keď sme ich začali vydávať, boli do každej rodiny zadarmo. Prišla však finančná kríza, na každom kroku sa musí šetriť. Predajom novín sa však neplní hlavný cieľ a zmysel vydávania našich novín - informovať všetkých občanov o dianí súčasnom i minulom, možnosť zdieľať tieto informácie aj pre starších, resp. imobilných spoluobčanov, ktorí nemajú možnosť zabezpečiť si Prakovské noviny kúpou. Vedenie obce tieto skutočnosti sťažnosti a pripomienky - prehodnotilo, a tak budú Prakovské noviny znovu pre všetkých a zadarmo. Šetriť sa bude musieť v niektorej inej oblasti, lebo ani teraz finančná situácia nie je lepšia, ale rozhodlo sa tak v záujme občana tejto obce. Je tu príležitosť aj pre vás všetkých napísať svoj názor na veci verejné, ktorý veľmi radi uverejníme. Stačí, ak svoj príspevok pošlete na e-mail: prakonoviny@centrum.sk, alebo ho donesiete do obecnej knižnice.

Monika Kleknerová, šéfredaktorka

UZNESENIA prijaté na zasadnutiach obecného zastupiteľstva v Prakovciach

**XXXIX. zasadnutie
19. 04. 2010**

Uznesenie č. 271/2010

a) OZ berie na vedomie vzdanie sa poslanec-kého mandátu Gabrielom Geletkom, nar. 18. 5. 1958, bytom Prakovce 302 ku dňu 1.4.2010.

b) OZ konštatuje, že novozvolený poslanec OZ Štefan Lietava, nar. 14.4.1953, bytom Prakovce 265 zložil sľub poslanca v zmysle zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Zb.

Uznesenie č. 272/2010

OZ schvaľuje návrh VZN č. 2/2010 o vykonávaní celoplošnej deratizácie na území obce Prakovce.

Uznesenie č. 273/2010

OZ schvaľuje dodatok č. 1, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 4/2009 o poskytovaní sociálnych služieb a spôsobe a výške úhrad za sociálne služby.

Uznesenie č. 274/2010

OZ schvaľuje prevod finančných prostriedkov z rezervného fondu obce vo výške 13 277,56 € na financovanie projektovej dokumentácie obce v roku 2010 v zmysle Zmluvy o dielo č. 081218 pri realizácii projektu „Revitalizácia centrálnej zóny Prakovce“.

Uznesenie č. 275/2010

OZ schvaľuje prevod finančných prostriedkov z rezervného fondu obce vo výške 3 570 € na financovanie kapitálových výdavkov obce za spracovanie projektovej dokumentácie v roku 2010 v zmysle Zmluvy o dielo pri realizácii projektu „Kompostáreň Prakovce“.

Uznesenie č. 276/2010

OZ schvaľuje zriadenie Školského strediska záujmovej činnosti v ZŠ s MŠ Prakovce.

Uznesenie č. 277/2010

OZ schvaľuje zriadenie nultého ročníka v ZŠ s MŠ Prakovce školskom roku 2010/2011.

Uznesenie č. 278/2010

OZ súhlasí s príležitostným predajom firiem v našej obci v priestoroch Klubu kultúry v termínoch 20.04. 2010, 30.04.2010, 05.05.2010, 14.05.2010, 21.05.2010 a 26.05.2010.

**XL. zasadnutie
06. 05. 2010**

Uznesenie č. 279/2010

OZ neschvaľuje p. Kottnera ako prísediaceho na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi.

Uznesenie č. 280/2010

OZ schvaľuje p. Ing. Jozefa Pojdáka a p. Dušana Slovinského ako prísediacich na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi.

JUBILANTI

80 rokov

Jozef Grega
Ema Repelová
Margita Caganová
Katarína Džudžová
Pavína Komorová

75 rokov

Mária Imlingová
Paulína Svitekova

70 rokov

Hedviga Slovinská
Pavel Sadvár
Anna Oberlová

NARODENIA

(do 12. 4. 2010)

Dávid Plencner
Jazmína Žigová
Lukáš Tymus
Matúš Husenica
Ema Magerková
Dávid Balog

ÚMRTIA

(do 12. 5. 2010)

Hubert Heinz
Ján Kavač
Gejza Jankovský
Anna Gordanová
Anna Marčeková
Ladislav Bandy

Zdroj: OcÚ Prakovce
Evidencia obyvateľstva
p. Jolana Pisková

S
P
O
L
O
Č
E
N
S
K
Á
R
U
B
R
I
K
A

PRIHOVÁRA SA VÁM STAROSTA OBCE

Komunitné alebo komunálne kompostovanie? (Nakladanie s komunálnymi odpadmi v našej obci aj perspektívne)

Dnes je medzi nami už veľa ľudí, ktorí si uvedomujú, že život okolo nás je nutné riadiť prostredníctvom legislatívnych noriem (zákonov, vyhlášok), lebo takto je

možné zabezpečiť vysokú kvalitu životného prostredia (t.j. prostredia, kde žijeme) a chrániť či rozumne využívať prírodné zdroje. Jednou z ciest dosiahnutia zníženia znečisťovania a poškodzovania prostredia je priaznivé nakladanie s odpadmi, recyklácia a druhotné využívanie odpadov. Podľa zákona č. 223/2001 Z.z. (§ 39) sú obce od 1. januára 2010 povinné zaviesť separovaný zber papiera, plastov, kovov, skla a biologicky rozložiteľného odpadu (vrátane kuchynského odpadu).

Za nakladanie s komunálnym odpadom (KO) a s drobným stavebným odpadom

(DSO), ktoré vznikli na území obce, zodpovedá obec. Obec musí zabezpečiť priestor, kde môžu ľudia odovzdávať oddelené zložky KO v rámci separovaného zberu, zabezpečiť podľa potreby najmenej 2x do roka zber a prepravu objemných odpadov, oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín, drobných stavebných odpadov. Ďalej obec musí zriadiť na svojom pozemku zariadenie na zber elektroodpadu z domácností a zabezpečiť zhodnotenie „zeleného“ bioodpadu, ak je súčasťou KO.

(pokračovanie na str. 3)

(pokračovanie zo str. 2)

Od 01.01.2006 platí **zákaz zneškodňovania biologicky rozložiteľného odpadu** (BRO) zo zelene, zo záhrad a z parkov, verejných priestranstiev, vrátane cintorínov a z ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ak sú súčasťou komunálneho odpadu. (Zneškodňovanie = spaľovanie, skládkovanie...)

Obec musí zabezpečiť, aby sa tento „zelený“ odpad (bioodpad zo záhrad, z údržby verejnej zelene, cintorínov, parkov ...):

- **nedostal do zmesového odpadu a odtiaľ na skládku**
- **aby ho ľudia, (firmy) podnikatelia neukladali na čierne skládky**
- **aby ho ľudia, (firmy) podnikatelia nespalovali na svojich pozemkoch**
- **obec musí zabezpečiť jeho zhodnotenie sama (napr. kompostovaním) alebo ho ponúknuť na zhodnotenie iným.**

Najzávažnejšie problémy životného prostredia v našej obci sú v súčasnom období: priemyselná výroba a existujúce environmentálne záťaž (skládky nebezpečných odpadov) po bývalých ZŤS (Depónia I., Depónia II.), nedobudovaná a zastaraná infraštruktúra pre nakladanie s odpadmi (kanalizačné siete, ČOV, zariadenia na separovaný zber KO, zberný dvor, kompostovisko), narastajúce množstvo odpadov.

Obec rieši environmentálne problémy v posledných rokoch intenzívnejšie. Snahou obce je vybudovať kvalitný systém nakladania s komunálnymi odpadmi, taký systém, ktorý bude plne zohľadňovať povinnosti obce vyplývajúce z platnej legislatívy Slovenskej republiky.

Po problémoch s odvozom zmesového KO do roku 2004 obec zabezpečuje odvoz zmesového KO od tohto roka prostredníctvom firmy Brantner Nova, s.r.o. Takto sa dosiahla pravidelnosť odvozov a aj napriek zvyšovaniu sa množstva odpadov je zabezpečený odvoz všetkých vyprodukovaných odpadov z obce. Od roku 2008 sa v obci realizuje zber zmesového KO prostredníctvom zberných nádob, ktoré sú vlastníctvom firmy B-Nova, s.r.o., obec ich má v nájme a občania (domácnosti, bytové spoločenstvá) prispievajú na úhradu tohto nájmu prostredníctvom poplatku za KO. Takto sa dosiahla skutočnosť, že nie je v obci domácnosť, ktorá by nemala nádobu na odovzdanie, respektíve na zbavenie sa zmesového KO. Od roku 2006 nabiehame na pravidelný zber separovaných zložiek KO zavedením systému separovaného zberu v obci (farebné vrecia, kontajnery) -

plasty, papier, kovy, sklo, VKM viacvrstvé kompozitné materiály. Separácia odpadov sa zabezpečila prostredníctvom činnosti novovzniknutého združenia SEZO-Spiš s účasťou našej obce v ňom. Od roku 2005 zabezpečuje obec pravidelný zber veľkoobjemového odpadu (VOO) a nebezpečného odpadu (NO) 2x ročne, a to aj napriek tomu, že sa to deje v nevyhovujúcich (provizórnych) podmienkach. Zhodnocovanie bioodpadov v obci sa zatiaľ pripravuje.

Naša obec nemá k dispozícii dostatočné kontajnerové vybavenie na plnohodnotnú realizáciu a rozšírenie separovaného zberu a nevlastní zariadenie pre nakladanie s objemovými odpadmi, taktiež nemá vozidlá na odvoz a technológie na zhodnotenie „zeleného“ odpadu.

Skvalitniť zber veľkoobjemových odpadov a zabezpečiť zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov („zelený“ odpad, vrátane kuchynského odpadu) sa obec snaží dosiahnuť v tomto roku prípravou žiadostí o nenávratný finančný príspevok z eurofondov. Je ale skutočne nutné povedať, že tento záujem obce je významne limitovaný vlastnými finančnými zdrojmi, resp. možnými zdrojmi z fondov EÚ.

Zberný dvor v obci navrhujeme vybudovať vo Walzverku. Obec v tomto čase kúpila skladovú halu donedávna vo vlastníctve Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, ktorú rekonštrukciou spolu s príľahlým pozemkom vo vlastníctve obce chceme využívať pre potreby nakladania s veľkoobjemovým odpadom, s drobným stavebným odpadom, so zeleným bioodpadom (forma komunitného kompostovania), s elektronickým odpadom, s ojazdenými pneumatikami a pod.

Komunitné alebo komunálne kompostovanie?

Dnes je tu skutočne pred nami dôležité rozhodovanie sa, ako so „zeleným“ odpadom v našej obci budeme v budúcnosti nakladať. Veľmi zjednodušene sa dá uvažovať asi takto: „**Budeme si „zeleným“ odpadom zhoršovať kvalitu prostredia, v ktorom žijeme.**“ Ak by to malo takto dopadnúť, tak problémom nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom (zeleným odpadom) sa nám nie je potrebné zaoberať. Ak budeme uvažovať opačne: „**Urobíme všetko preto, aby sa kvalita prostredia,**

v ktorom žijeme, nezhoršila, a to aj napriek tomu, že v obci je produkované významne veľké množstvo zeleného odpadu“, tak potom sa skutočne treba rozhodnúť, akú formu budeme v budúcnosti preferovať na to, aby sme potrebu nakladania so „zeleným“ odpadom vedeli správne vyriešiť. Na to, aby sme sa vedeli správne rozhodnúť, je potrebné uviesť možné spôsoby kompostovania „zeleného“ odpadu (3 úrovne) a potom je potrebné zauvažovať, ktorý spôsob je schopné naše spoločenstvo úspešne zvládnuť.

Komunálne/priemyselné kompostovanie znamená kompostovanie bioodpadu z väčšej zvozovej oblasti (kataster obce) na centrálnej kompostárni. Kompost môže byť použitý pre vlastnú potrebu alebo dávaný do obehu predajom.

Komunitné kompostovanie znamená kompostovanie, ktoré vykonáva skupina ľudí, prípadne organizácia v určitej lokalite (ulica rodinných domov, záhradkárska osada, panelový blok, škola, obec...) s cieľom spoločne kompostovať ich vlastný bioodpad, ktorý vzniká v danej lokalite. Vznikajúci kompost je využívaný pre vlastnú potrebu komunity.

Domáce kompostovanie znamená kompostovanie bioodpadu, ako aj súčasné používanie kompostu v záhradách, patriciach súkromným domácnostiam.

Môj názor je, že domáce kompostovanie má mať v hierarchii odpadového hospodárstva našej obce vyššiu prioritu, pretože nakladanie so „zeleným“ odpadom v domácnostiach je vlastne predchádzaním vzniku odpadu. A teda takýmto spôsobom sa zníži množstvo „zeleného“ odpadu vyprodukovaného v obci. Takto by sa vytvoril významný predpoklad budúceho možného zvládnutia nakladania s bioodpadom v obci prostredníctvom komunitného kompostovania, čo by ale predpokladalo skutočné zapojenie sa komunity do tohto zámeru. Ak by sme v tomto boli úspešní, nemuseli by sme uvažovať s alternatívou realizácie komunálneho kompostovania, ktoré predpokladá vytypovanie lokality, na ktorej by sa vybuďovalo kompostovisko slúžiace pre potreby zhodnocovania bioodpadov z územia obce.

Vraciam sa teda k otázke: „Komunitné alebo komunálne kompostovanie?“ Je zrejme, že pri tomto rozhodovaní zohrá významnú úlohu náš vzťah k prostrediu, v ktorom žijeme a súčasne aj finančné zdroje, ktoré budú pre realizáciu zámeru k dispozícii.

O tomto probléme našej obce sa bude rozhodovať zrejme v tomto roku a občan bude mať možnosť sa vyjadriť, ako si on praje, aby sa to vyriešilo.

Mgr. Pavol Lukáš

20. VÝROČIE ZALOŽENIA JDS NA SLOVENSKU

Dňa 8.4.2010 v priestoroch Domu športu v Bratislave sa konalo slávnostné zasadnutie Republikovej rady JDS spojené s oslavou 20. výročia založenia organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku.

Hneď v úvode predseda JDS Kamil Vajnorský privítal vzácných hostí, a to premiéra SR Róberta Fica, podpredsedu vlády Dušana Čaploviča, ministerku práce a sociálnych vecí Vieru Tomanovú, verejného ochrancu ľudských práv p. Kandráča, prezidenta konfederácie p. Gazdika, prezidenta Slovenskej humanitnej rady Ivana Sýkoru a ďalších hostí zastupujúcich prezidentskú kanceláriu SR, ZMOS, Združenie slovenských spotrebiteľov, Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, ministerstvo školstva, zdravotníctva a Sociálnej poisťovne.

Slávnostného zasadnutia Republikovej rady JDS sa zúčastnilo 34 hostí za SR a dvaja zo zahraničia.

Vo svojej správe predseda JDS Kamil Vajnorský povedal, že dvadsať rokov v živote človeka sa považuje za dôležité životné jubileum. Predstavuje obdobie, v ktorom človek nadobudol dospelosť, skončila sa určitá fáza jeho vývoja a nastáva obdobie zapojenia sa do procesu tvorby hodnôt pre seba, ale aj pre celú spoločnosť.

V živote organizácie 20-ročné obdobie znamená ešte väčší posun. Proces dospievania a celkového zrenia je obvyčajne kratší, o to dlhší je už čas tvorby príslušných hodnôt pre jej členov, pre celkový život organizácie a jej pôsobenie v spoločnosti. Jednota dôchodcov na Slovensku sa podujala na ochranu záujmov a zabezpečenie potrieb starších občanov bez ohľadu na ich politickú príslušnosť, náboženské presvedčenie a národnostnú príslušnosť. Dnes môžeme konštatovať, že ku koncu roku 2009 mala JDS 8 krajských organizácií, 68 okresných organizácií a 859 základných organizácií. Celkový počet individuálnych členov bol 74 609 členov. Potešiteľné je, že počet týchto organizácií a členov sa zvyšuje. JDS je členom dvoch medzinárodných organizácií Európskej seniorskej organizácie (ESO) a Európskej organizácie starších ľudí (EURAG).

V oboch vystupuje aktívne. Čulé kontakty má aj s konkrétnymi členskými organizáciami. Sú to najmä členské organizácie dôchodcov v Českej republike, Maďarsku a Rakúsku.

Nezanedbáva ani činnosť v oblasti vzdelávania, turistiky, športu a niektorých umeleckých činností. V rámci vzdelávania podporuje a organizuje najmä vzdelávanie v základných organizáciách Akadémie tretieho veku. Spolupracuje pritom s mnohými inštitúciami Úradom verejného zdravotníctva SR, Národným osvetovým strediskom, Prezidiom policajného zboru SR a s mnohými inými. V oblasti turistiky a športu každoročne usporadúva celosvetový turistický zraz a športové hry seniorov. V oblasti umenia organizuje Celoslovenskú prehliadku speváckych súborov. Posledný X. ročník bol v Košiciach. Z uvedeného vidieť, že činnosť tejto organizácie je pestrá, slúžiaca slovenským dôchodcom.

Po slávnostnom príhovore predseda JDS odovzdal všetkým pozvaným hosťom a predsedom okresných a krajských organizácií pamätnú medailu. Bolo to poďakovanie za ich dlhoročnú obetavú prácu, dobrovoľnícku činnosť, pomoc a spoluprácu v prospech rozvoja organizácie JDS a v prospech staršej generácie. Medzi ocenenými bol i občan Prakoviec, predseda OO JDS Gelnica Ján Matuško, ktorý je zároveň i predsedom ZO JDS PRAKOVCE a členom predsedníctva KO JDS Košice, ako i členom republikovej rady JDS.

Po odovzdaní pamätných medailí sa k prítomným príhovoril premiér SR Róbert Fico.

Srdečne sa poďakoval za prejavenu dôveru a prisľúbil, že urobí všetko pre to, aby dôchodcovia, ktorí celý život čestne pracovali, mali i zaslúženú a spokojnú jeseň života.

Monika Kleknerová, (podľa rozprávania pána Jána Matušku)

8. APRÍL - DEŇ RÓMOV

Medzinárodný deň Rómov (8. apríl) si svetová verejnosť pripomína na počesť 1. svetového kongresu Rómov (Romano kongreso lumiakro), ktorý sa konal v dňoch 8. 12. apríla 1971 v Orpingtone pri Londýne. Toto stretnutie bolo vyvrcholením dovtedajšieho úsilia Rómov o vyjadrenie svojej vzájomnosti na medzinárodnej úrovni a zároveň prvým oficiálnym a jednotným politickým vystúpením Rómov. Zástupcovia rómskeho hnutia zo 14 krajín deklarovali svoj spoločný pôvod, etnické pomenovanie (Róm) a jazyk a prihlásili sa ku krajine svojho pôvodu k Indii. Sme radi, že nám Ján Tuľa napísal článok do našich novín a tým túto udalosť pripomenul aj ostatným Prakovčanom.

Som Róm. Vyrástol som v Prakovciach. Celé moje detstvo bolo krásne. Moji rodičia nás vychovávali ku kresťanskej viere, viedli k láske a úcte k ľuďom. Sme piati súrodenci. Nikdy sme ja a moji súrodenci nepociťovali, že sme nejakí iní. Jednoducho sme žili a robili tak, ako ostatní. Len máme trochu tmavšiu pokožku. Rómske rodiny sú početné. Z týchto rodín pochádzajú aj veľmi šikovné deti, ktoré sú nadané a bystré. Veľa práce majú aj pedagógovia, častokrát však aj nad rámec svojich povinností. Záleží im na deťoch, lebo vedia, že to je naša budúcnosť. Škoda, že si to neuvedomujú všetci rodičia. Mladí Rómovia bez vzdelania totiž nemajú žiadnu šancu nájsť si zamestnanie. Veď kto zamestná dlhodobo nezamestnaného Róma len so základným vzdelaním? Nikto. My, Rómovia, musíme získať aspoň trochu sebavedomia. Viem, že sú medzi nami aj takí, za ktorých sa hanbíme aj my sami. Ukážme, že im naozaj chceme pomôcť. Pomôcť sami sebe. Napríklad aj tým, že sa budeme angažovať v rámci obce riešiť problémy spolu s obecným zastupiteľstvom. Často nám bolo vyčítané, že nemáme zo svojich radov zástupcov, ktorí by pomohli riešiť dané problémy, ktoré v našej obci vznikli. Lepšie by sa nám žilo v tých našich Prakovciach. Prajem si, aby sme odbúrali bariéry medzi rómskou a nerómskou populáciou.

Hľadáme radšej to, čo nás spája. Veď rozdiely robia svet pestrejším a krajším.

Ján Tuľa

Prakovčania maturovali

Nedávno chodievali s kočiarikmi a bábikami na prechádzky, hrávali futbal alebo piekli „pieskové“ koláčiky a zrazu sa ocitli za zeleným stolom pred maturitnou komisiou. Boli ustráchaní, ale odhodlaní zabojskovať za každú cenu. Prakovskí maturanti. Aj v tomto školskom roku sa konali v Spojenej škole v Prakovciach maturitné skúšky. V obchodnej akadémii sa predstavili V. Mackaľová, S. Findurová, D. Nováková, N. Gaľová, T. Černický, T. Plachetková, J. Plachetková, V. Basová. V strednej odbornej škole to bola J. Dulinová. Potili sa teda riadne a mnohí vychádzali spokojní, iní menej. Šťastena bola naklonená a priala mladým ľuďom.

V stredu 26.5.2010 sa „rozlúčili“ so svojou školou a pedagógmi už definitívne. V priestoroch Obecného úradu v Prakovciach sa konalo slávnostné vyraďenie žiakov SŠ. Posledný stisk ruky, blahoželanie, poďakovanie, možno aj slzy a... Život pred sebou.

Mgr. V. Jančíková

Ako sa darilo na tohtoročných maturitách Prakovčanom na iných školách?

Gymnázium Gelnica: Aleš Gaľa „Veril som si. Vedel som, že to zvládnem. Hlavne geografiu som mal v malíčku, lebo tá ma vždy bavila. Trochu ma rozptyľovali majstrovstvá sveta v hokeji. Ale aspoň som mal inšpiráciu k učeniu.“ Mirka Kuchárová „Som šťastná, že už to mám úspešne za sebou. Klamala by som, keby som tvrdila, že som nemala z toho stres. Vedela som, že to zvládnem, no i napriek tomu netvrdím, že maturita je iba formalita.“

Stredná odborná škola lesnícka Prešov: Ladislav Steiner „Počas akademického týždňa som sa veľmi neučil. Zvolený odbor nemá ďaleko od môjho koníčka, takže som sa učil celých štyri roky a to sa ukázalo aj na maturite. Rodičia mi verili, brat bol ku mne pred

(pokračovanie na str. 12)

200 ROKOV ZÁVODU PRAKOVCE

V knihe „200 rokov závodu Prakovce“ sa píše: „Od roku 1760 železiareň v Prakovciach, ktorá mala slovenské pece a hámre, pracuje už permanentne, t.j. bez väčších prestávok. Znamená to, že tento rok je považovaný za rok vzniku závodu Prakovce. Tohto roku si pripomíname 250. výročie jeho vzniku.“

Výročie vzniku závodu Prakovce nebolo len miestnou záležitosťou, svojim významom presahovalo nielen rámec regiónu, ale v rámci vtedajšieho všeobecného strojárstva, malo význam celonárodný. Bol to jeden z najstarších závodov na Slovensku. Preto oslavám tohto významného jubilea sa venovala mimoriadna pozornosť. Pripravný výbor osláv bol menovaný v druhom polroku 1959, keď sa jeho predsedom stal Emil Andráško, ekonomický námestník závodu a tajomníkom Fridrich Svitek, vedúci financovania závodu. Členmi komisie boli námestníci riaditeľa závodu a vedúci jednotlivých prevádzok závodu. Pripravné práce výročia osláv závodu Prakovce boli zamerané hlavne na propagáciu jedného z najstarších závodov na Slovensku. Pripravovala sa publikácia „200 rokov závodu Prakovce“, ktorej autormi boli Pavol Hapák historik a pracovníci závodu Prakovce Emil Andráško a Ján Mazúr.

Fotodokumentáciu zabezpečoval fotokružok ZK ROH. Taktiež bol vydaný bulletin výrobkov závodu Prakovce, bola vydaná plaketa „200 rokov závodu Prakovce“ (z tombaku a pozlátená). Ďalšou časťou propagácie bolo i vydanie obalu zápaličiek s emblémom „200 rokov závodu Prakovce“ a tiež dotlač tohto emblému na obal (škafuľku) cigariet TATRA). Snahou prípravného výboru bolo zabezpečiť i vydanie poštovej známky so symbolom „200 rokov závodu Prakovce“. Napriek viacerým osobným rokovaniam na riaditeľstve Slovenskej pošty v Bratislave sa to však nepodarilo, hoci zo strany pošty bol o jej vydanie, po stránke historicko-technickej, mimoriadny záujem. Problém bol v tom, že sme nestihli termín schvaľovania vydania poštových známok na rok 1960, ktorý bol v značnom časovom predstihu (pred menovaním prípravného výboru osláv). Ďalej to boli propagačné materiály, ako odznaky závodu Prakovce bežné i jubilejné, vo viacerých farebných mutáciách, plagáty, pozvánky a mimoriadne vydanie novín závodu Prakovce PRAKOSTROJ. Samotné oslavy 200 rokov závodu Prakovce uskutočnili sa v dňoch 17. 18. septembra 1960 (sobota a nedeľa).

Už pred týmto termínom, uskutočnili slávnostné schôdze na jednotlivých prevádzkach závodu Prakovce, na ktoré boli pozvaní i dôchodcovia, ktorí tam predtým pracovali, a najstarší zamestnanci boli ocenení pamätnou plakétou závodu Prakovce ako i symbolickou finančnou

PRÍSPEVOK K DEJINÁM NÁRODA

Národ, tak ako každá štruktúra, každý celok, sa skladá z prvkov štruktúry, z jednotlivých častí. Také sú jeho dejiny, dnešok a taká bude aj jeho budúcnosť. Taký je aj slovenský národ. Má svoje dejiny, dejiny (osudy) všetkých ľudí, všetkých dedín a miest atď. Bez poznania všetkých prvkov národa každý jeho model bude iluzórny, schematický... K tejto úvahe nás nabádajú nevšedne cenné príspevky k poznaniu dneška a dejín slovenskej society PRAKOVCE.

Držím v rukách PRAKOVSKÉ NOVINY (aj keď vychádzajú ako občasník, v júni 2008 vyšli dokonca dve čísla - jedno mimoriadne, pri príležitosti 640. výročia prvej písomnej zmienky o obci Prakovce ako Villa Prakonis). Obyvatelia Prakoviec, ako vidieť, žijú si svoju prítomnosť, ale zaujímajú sa aj o svoje korene o svoje etnické, národné a duchovné gény a korene. Vplývali na nich nielen roviny, bukovo-dubovo-smrekové lesy, ale aj ich slávne hámre (spomínané už r. 1586), železiareň, vysoká pec, huty, zlievareň, valcovňa atď. Najviac však vplývali pocity identity, prejavujúce sa v náboženských a svetských rituáloch, v duchovnej kultúre. Dnes v Prakovciach vyhodnocujú aktivity takmer tridsiatich krúžkov (od divadelného, estrádnospeváckeho, tanečného atď. až ku krúžku astronomickému, stanici mladých technikov, dychovej hudbe Prakovčan atď.). Pri príležitosti 640. výročia prvej zmienky o obci vydali aj ďalšie publikácie (napr. Prakovce z histórie kultúrno-spoločenského života), organizovali celý rad kultúrnych podujatí...

V júni 2008 Prakovce, Združenie slovenskej vzájomnosti a Matica slovenská

zorganizovali festival SLOVANSKÁ PIESEŇ 2008. V úvode dokumentačnej brožúrky (30 strán) predseda ZSV RR Spiš Fridrich Svitek ďakuje predsedovi vlády Róbertovi Ficovi za finančnú podporu tohto podujatia a informuje ho, že „od roku 2001 každoročne vydávame bulletin Slovenskej piesne... v minulom roku 2007 sme uverejnili výsledky všetkých siedmich ročníkov... toho roku očakávame vyše 120 súťažiacich a celkom 180 aktívnych účastníkov SP 2008“. Čiapku dole, pán Svitek, čiapku dole Prakovčania, čiapku dole, milovníci slovenskej piesne, ktorá nás sprevádza od prvého do posledného dychu a tvorí duchovný základ nášho nedelného i pracovného života. Z materiálov Slovenská pieseň 2008 sa dozvedáme, že počas ôsmich rokov v Prakovciach odznelo 578 piesní, z toho 289 slovenských a 289 slovanských. Je čo závidieť občanom Hnileckej doliny, ale závišťou, akú podporoval aj slovanský bard A. S. Puškin závišťou čistou a úprimnosťou.

Písomné materiály Prakovčanov nie sú iba ich majetkom, ale tvoria súčasť duchovných dejín slovenského národa. Kto chce národ poznať, musí poznať stovky a tisíce podobných aktivít, aké rozvíjajú Prakovčania. Bez ich poznania zostáva iba idea národa a nie národ ako konkrétny jav v konkrétnom časopriestore.

Prof. PhDr. Andrej Červeňák, DrSc. (v knihe *Almanach Nitra, vydanéj Nitrianskou odbočkou Spolku slovenských spisovateľov, 2009. Andrej Červeňák pôsobí ako profesor na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre a v redakčnej rade časopisu Zväzu slovenskej vzájomnosti*).

odmenou 200,-Kčs.

Taktiež boli odovzdané vyznamenania „Najlepší pracovník“.

Prvý deň osláv bola sobota, čo v tej dobe bol normálny pracovný deň. Pracovalo sa však len symbolicky od 7,00 10,00 hodiny. Nasledovala slávnostná celozávodná schôdza, na ktorej boli privítaní hostia z okresu, kraja a ďalší, ktorí boli oboznámení s 200-ročnou históriou závodu Prakovce.

Po slávnostnej celozávodnej schôdzi nasledoval slávnostný obed vyznamenaných pracovníkov závodu a hostí vo všetkých miestnostiach novootvoreného ZK ROH (1959) v reštaurácii, kaviarni a čitárni. Po ňom bolo estrádne vystúpenie členov ŠD Košice s estrádnym pásmom „Už Mária Tereza z prakovského železa“ a po ňom ľudová veselica. Na druhý deň osláv, v nedeľu, bol v závode o desiatej hodine zraz zamestnancov závodu, kde boli privítaní najvyšší straníci a vládni predstavitelia ss. Bacílek a Poláček, minister všeobecného strojárstva ako i predstavitelia okresu a kraja, ktorí si postupne prehliadli prevádzky, mechanickú, náradovňu, kováču, oceliareň. Manifestačný sprievod zamestnancov závodu Prakovce a hostí viedol zo závodu na Sídliisko Breziny, kde pred internátom SOU bola postavená tribúna. Internát SOU bol len jeho prvou časťou, druhá časť sa pristavala neskôr a Sídliisko SNP v tej dobe

ešte neexistovalo. Zhromaždenie malo slávnostný ráz. Postupne na ňom prehovorili hostia ss. Bacílek a Poláček, ktorí vedeniu závodu Prakovce odovzdali štátne vyznamenanie RAD PRÁCE a vybraným pracovníkom závodu Prakovce najvyššie strojárске ocenenie „Najlepší pracovník MVS“. Na záver osláv bol zoskok parašutistov a v prírodnom amfiteátri areálu nového športového štadióna vystúpili spevácke a folklórne súbory. V závodnom klube ROH bola otvorená výstava výrobkov závodu Prakovce. Boli to naozaj oslavy veľkolepé, ktoré si toto významné výročie právom zasluhovalo. No pri všetkej tej úcte k histórii i vážnosti chvíle, vznikli i úsmevné momenty, ktoré doslova poľudšťili tieto slávnostné chvíle.

Pri odovzdávaní finančných odmien v oceliarni prišla za vedúcim oceliarne partia brusičov, na ktorých sa odmeny nedostali, so sťažnosťou. Tento ich vypočul a sťažnosť uzavrel, že všetkým sa odmeny nemohli dať, ale tí, ktorí ich nedostali, budú odmenení pri ďalších oslavách - dvesto rokov. Partia sťažovateľov to prijala ako dostatočné vysvetlenie.

Ako tajomník prípravného výboru osláv mal som na starosti i bežné záležitosti najmä hostí. A tak na žiadosť najvyššieho hosťa s. Bacíľka o cigarety, zabezpečil som ich a chcel

(pokračovanie na str. 10)

OBECNÝ DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR V PRAKOVCIACH

Dobrovoľný hasičský zbor v Prakovciach oslávil 85. výročie svojho založenia

**Súčasťou ich života sa im stal DPZ
v Prakovciach**

Veliteľom súčasného Dobrovoľného hasičského zboru Prakovce je Karol Kyseľ. V tomto článku prinášame rozhovor s ním.

Prezradte nám, aké cesty osudu vás
viedli k tomuto povolaniu či poslaniu.

Keď som sa prisťahoval do Prakoviec, nastúpil som ako mladý robotník do prevádzky mechaniká. Raz prišiel za mnou p. Ľudovít Kalafus, ktorý pracoval v ŽTS Prakovce ako požiarny technik, či by som neprijal ponuku nas-

túpiť ako požiarnik do závodného požiarného zboru. Neváhal som, a tak som sa v roku 1984 dostal k tejto profesii. Profesia ma oslovila, a tak som vstúpil aj do Dobrovoľného hasičského zboru pri obci Prakovce. V priebehu porevolučných zmien sa požiarna jednotka v závode v Prakovciach zrušila. Nastúpil som teda v roku 1996 pracovať na Odbor požiarnej ochrany v Gelnici ako strojník. V roku 2001 došlo k premenovaniu odboru na Okresné riaditeľstvo hasičského záchranného zboru so sídlom v Spišskej Novej Vsi, pracovisko Gelnica a od tohto roku až dodnes pracujem v tomto zbore ako hasič špecialista. Tak, ako ma pred mnohými rokmi požiadal pán Kalafus, aby som nastúpil pracovať do jeho zboru požiarnej ochrany, tak som aj v dobrovoľnom hasičskom zbore prevzal v roku 2005 po ňom žezlo a stal som sa veliteľom tohto zboru.

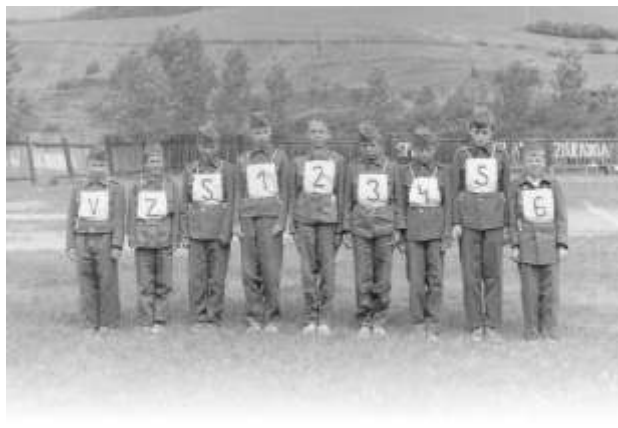
Hasičskému povolaniu sa venujete už 26 rokov. Statočne bojujete so živlami. Spomienka na ktorý zásah vám spôsobuje zimomriavky ešte aj dnes?

Hneď po vyslovení tejto otázky si v prvom rade spomeniem na dátum 3. august 2003, kedy sme zasahovali nad obcou Úhorná k havarovanému autobusu. Táto nehoda si vyžiadala 13 ľudských životov. Bola to najtragickejšia udalosť, pri ktorej sme zasahovali a pevne verím, že už toľko utrpenia na jednom mieste naraz nevidím. Ani po rokoch sa k tejto udalosti nemôžem vyjadriť bez emócií.

Prejdime na veselšiu tému. Dozvedela som sa, že sa venujete aj mládeži. Prezradte nám niečo o tom.

Iniciátorom myšlienky je Marek Krajňák. Ja som ho v tom podporil, a tak v školskom roku 2007/2008 začal pracovať pri Základnej škole v Prakovciach krúžok mladých požiarnikov

s názvom Plameň. Momentálne krúžku pracuje 15 detí. Z toho jedno dievča. Prezradím, že je to moja vnučka Andrejka Hirschová. Vedúcim je Marek Krajňák.

Súťaž žiakov Mníšek nad Hnilcom 1962

Zlava: Emil Pindroch, Maria Hupková, Peter Klekner, Dušan Kazár, Dalibor Hút, Jozef Hupka, Ján Kmet', Marián Baťalik, Július Kmet'

Po Okresnej súťaži žiakov Plameň v Matejovciach nad Hornádom v r. 2009 vedúci Marek Krajňák a Karol Kyseľ

S deťmi sa stretávame raz týždenne a pred súťažou aj dvakrát do týždňa. K príprave ich motivuje účasť na súťažiach, ktoré sa pravidelne konajú v jeseni a na jar. 5. júna 2010 nás čaká jarná súťaž a ja pevne verím, že dosiahneme aspoň také výsledky ako v jesennej, kedy deti súťažili v dvoch družstvách. Jedno sa umiestnilo na treťom mieste a druhé na šiestom.

Naším malým hasičom držíme palce. Budeme sa tešiť z ich úspechov. O pánovi Kyseľovi ešte prezradíme, že objavil mnoho písomných dokumentov o histórii požiarnikov v Prakovciach a s láskou ich opatruje. Niektoré sú vystavené v interiéri Obecného úradu Prakovce.

Dlhoročným veliteľom Dobrovoľného požiarného zboru v Prakovciach bol Ľudovít Kalafus. Aj jeho sme požiadali o rozhovor.

Akým spôsobom ste sa dostali k tomuto povolaniu?

Vyrastal som u svojej babky v Opátke. Život na dedinách v minulosti bol v mnohých oblastiach neformálny. Obec mala svoj požiarny zbor a keďže dospelí viedli mladých ľudí ku všetkému osobným príkladom, tak pri ojazstom požiari

rodinného domu ma postavili chlapi k ručne striekačke. Bol som vtedy štvrtákom základnej školy a bol to môj prvý skutočný požiarny zásah.

Životná cesta ma potom priviedla do Prakoviec. Po veľkom požiari v závode v roku 1967 vedenie rozhodlo urobiť opatrenia, aby nikdy viac nedošlo k takémuto nešťastiu. Jedným z opatrení bolo založenie závodného požiarného zboru. Prišiel za mnou pán Ondrej Mackovjak, aby som nastúpil k nemu za požiarnika a tak naštartoval moju pracovnú cestu a dá sa povedať aj kariéru. V časopise Požiarnik som našiel informáciu o požiarnej škole. Oslovilo ma to, a tak v rokoch 1971-1974 som bol popri zamestnaní študentom Odbornej školy ministerstva vnútra požiarnej

ochrany pre

požiarnikov

v Žiline. Boli

sme prví absolventi tejto

školy a mám informáciu o

tom, že naše

tablo je v budove tejto

školy dodnes. Hneď

po absolvovaní štúdia som prevzal

od pána Mackovjaka funkciu požiarného technika

a zároveň som sa stal veliteľom závodného

požiarného zboru. To ma už akosi automaticky

predurčovalo k tomu, že som sa stal aj

veliteľom Dobrovoľného požiarného zboru v

Prakovciach a taktiež preventívom požiarnej

ochrany. V povolaní som dosiahol hodnosť

poručíka požiarnej ochrany a v rámci

dobrovoľného požiarného zboru hodnosť

inšpektora dobrovoľného hasičského zboru.

Mojím heslom bolo „Kde moja noha vkročí,

tam k požiaru nesmie dôjsť“. To sa mi aj

podarilo dodržať. V posledné roky to bolo

možno aj preto, lebo som do požiarných kníh

rôznych inštitúcií a podnikov vlepoval obrázok

svätého Floriána, aby ich ochraňoval, a trochu

aj preto, aby knihy neboli také fádne. Od roku

2008 som už dôchodca. Občas oprášim svoju

zbierku medailí vzorného požiarnika a zas-

pomínam na tých, od ktorých som sa učil

a vážil si ich zariadenosť do práce. Boli to

Ondrej Mackovjak, František Andraško, Jozef

Hupka. Boli to chlapi, o ktorých sa dá povedať,

že to robili s plným nasadením a s celým

srdcom.

Máte pre našich čitateľov nejaký odkaz?

Nuž, aby neboli čitatelia znudení z čítania

toľkých funkcií a preto, že sme si v rámci

nášho výročia pripomenuli aj výročie víťazstva

nad fašizmom, pridám jeden svoj osobný

zážitok z konca vojny. Môže mať názov trebárs

„S tepšou pod pazuhu“.

(pokračovanie na str. 7)

Mal som päť rokov, keď prišli Nemci do Opátiky. Mój dedo ako richtár im musel po domoch zabezpečiť ubytovanie. Vedelo sa o tom, že v domoch v hornej časti obce sa schovávajú partizáni. Bolo potrebné ich varovať, že prišli Nemci. Dohovorený signál bol ten, že keď príde táto nečakaná návšteva, dá mi moja babka tepšu na koláče pod pazuchu a pošle ma do tetky, ktorá býva na hornom konci dediny. Tak som si „s tepšu pod pazuhu“ vykračoval cez celú dedinu. Samozrejme, nič netušiac o tom, akú dôležitú úlohu som zohral. To som sa dozvedel až o niekoľko rokov, keď mi to počas dlhých zimných večerov pri svetle petrolejky rozprávala moja babka.

80. výročie založenia DHZ v r. 2005
S. Pankevič, P. Šramko,
predseda DHZ J. Prusák, L. Kalafus,
P. Šinaľ, veliteľ DHZ K. Kysel'

Počas 85 rokov činnosti sa v radoch Dobrovoľného hasičského zboru v Prakovciach vystriedalo mnoho obyvateľov obce, ktorí pomáhali v boji so živlami, ako sú voda a oheň. Taktiež dozerali na to, aby včas zamedzili vymknutiu sa týchto živlov spod kontroly. Výnimkou nebolo ani to, že v zbere pôsobili aj niekoľkí členovia jednej rodiny. Slovo požiarnik sa možno najviac skloňuje v rodine **Šinaľovej**. Tradíciu pôsobenia v radoch dobrovoľníkov založil **Jozef Šinaľ** (1933-2003). Do Prakoviec prišiel v roku 1951 ako osemnásťročný, na základe náboru do závodu v Prakovciach. Tu sa usadil a založil si rodinu. V Dobrovoľnom požiarnom zbore v Prakovciach pôsobil od roku 1959 ako radový

požiarnik a neskôr aj ako tajomník. S hrdosťou svojho otca oblečeného v požiarnickej uniforme obdivovala najprv jeho dcéra **Renáta Šinaľová**. Ani na chvíľu nezaváhala, keď pani učiteľka vtedajšej ZDŠ Prakovce Marika Andrašková zakladala žiacke družstvo. Jeho členkou sa stala v piatom ročníku. Dievčenské a chlapčenské družstvá pri ZDŠ Prakovce sa vždy úspešne zúčastňovali rôznych súťaží (s názvom Plameň). Miesta víťazov boli pre nich samozrejmosťou. V roku 1978 po ukon-

čení základnej školy pokračovala v šľapajach svojho otca a stala sa dobrovoľníčkou. Keďže práca s písomnosťami jej je blízka, dodnes sa aktívne angažuje v tejto činnosti aj v zbere. Brat **Pavol Šinaľ** sa stal taktiež významnou posilou požiarnickej družstvy v roku 1976 počas štúdia na Strojárskom odbornom učilišti v Prakovciach, odkiaľ bol tiež už iba krok k dobrovoľníkom. Aktívne sa zúčastňoval nielen súťaží, ale aj zásahov pri požiaroch a povodniach. V tomto smere je aktívnym členom aj v súčasnosti a zastáva funkciu predsedu revíznej komisie. Syn Renáty Šinaľovej **Matej Šinaľ** chodieval na schôdze dobrovoľného požiarného zboru s mamou, dedkom a krstným otcom takmer od narodenia. Odmalička jeho obľúbenou vetou bola replika z rozprávky „Aj tak budem požiarnikom“. Mal pravdu. K dobrovoľníkom nastúpil v roku 2004. Momentálne je študentom Prešovskej univerzity Katedry urgentnej zdravotnej starostlivosti. Pomoc pri záchrane ľudského života sa mu pravdepodobne stane aj profesiou. Výpočet členov rodiny v radoch dobrovoľného zboru tým nekončí. Do rodiny Šinaľových sa priženil **Marek Krajňák**, ktorý sa stal členom Dobrovoľného hasičského zboru v Prakovciach od roku 2003. Od roku 2010 je jeho predsedom. V roku 2010 sa stala členkou aj jeho manželka **Pavína Krajňáková**, rodená Šinaľová. V šľapajach rodičov a ostatných členov rodiny kráča aj ich syn **Michal Krajňák**, ktorý je žiakom ZŠ s MŠ v Prakovciach a aktívnym členom krúžku dobrovoľných hasičov pod príslym okom svojho otca a pána Karola Kysela. Všetkých menovaných členov rodiny je možné vidieť pokope (mimo kruhu rodiny) kde inde, ako na schôdzi Dobrovoľného hasičského zboru v Prakovciach a aktivitách usporadúvaných týmto zborom.

Na oslavách 85. výročia Dobrovoľného hasičského zboru v Prakovciach sme privítali viacero vzácných hostí. Za všetkých spomenieme hosťa z Prezídia Hasičského a záchranného zboru riaditeľa odboru operatívneho riadenia a odborných služieb pplk. Ing. Emila Sekeľa. Dôvod je jednoduchý. Tento vzácný hosť vyrastal v našej obci. Je jedným z nás.

Prezradte nám, kadiaľ vás viedla vaša životná cesta, kým ste sa dostali na Prezídium Hasičského a záchranného zboru v Bratislave.

Po ukončení Základnej školy v Prakovciach som nastúpil na Strednú banícku školu vo Frýdku-Místku. V tomto meste sídlila Stredná odborná škola požiarnej ochrany MV ČR a tam som mal kamarátov. Asi ma trochu nakazili hasičským bacilom. V štúdiu som pokračoval na vysokej škole na Technickej univerzite v Ostrave. Pred nástupom do druhého ročníka sme sa mali rozhodnúť pre konkrétny

odbor štúdia. Ja som sa rozhodol pre Katedru požiarnej ochrany, odbor: technika požiarnej ochrany a bezpečnosť priemyslu. Po skončení štúdia som nastúpil pracovať na Mestský požiarny zbor v Košiciach ako hasič. Po absolvovaní základnej vojenskej služby som sa tam vrátil. V roku 2002 sa Mestský požiarny zbor pretransformoval na Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru. V tom čase som zastával funkciu vedúceho prevádzkovo technického oddelenia okresného riaditeľstva a od 4.9.2008 pracujem, ako už viete, na Prezídium Hasičského a záchranného zboru.

Súťaž ČSPO v Jaklovciach v r. 1958
Zľava: Anna Lojdllová, Margita Petricková,
rod. Polláková, Ema Majosteková, rod.
Mamráková, Mária Hanková, rod. Havrilová,
Eva Rusnáková, rod. Eližerová, Emil
Bandžuch, Anna Nestoriková, rod. Sillová,
Alica Žakarovská, rod. Kalafusová, Eva
Pindrochová, rod. Repelová

Chceli by ste sa prostredníctvom našich novín prihovoriť k svojim rodákom?

Pravdaže. Do Prakoviec sa rád vraciam. Mám tu rodinu. Chcem predovšetkým oceniť to, že sa znova začalo pracovať v tomto smere s mládežou. Táto činnosť niekoľko rokov absentovala. O to viac ma teší, že nám zakvitlo i na tomto poli. Držím palce, nech im to vydrží a som pripravený kedykoľvek podať pomocnú ruku svojim rodákom.

Mgr. Jana Matzová

Pamätná plaketa

Slávnostné prijatia starostom obce

65. výročie oslobodenia - - pamätajme!

9. mája si s úctou a vďakou pripomíname 65. výročie ukončenia najkrutejšej vojny v dejinách ľudstva, porážky fašizmu a oslobodenia našej vlasti z okupácie.

Druhá svetová vojna zúrila celých 5 rokov od septembra 1939 do 9. mája 1945 ako vojna dvoch rozdielných ideových svetov. Táto vojna, ktorá bola najväčšou, najničivejšou a najkrvavejšou katastrofou v dejinách ľudstva, sa stala naozaj svetovou, lebo bolo do nej zapojených 70 štátov troch kontinentov, svetových morí a oceánov s počtom vyše miliardy obyvateľov. Na frontoch, ktoré zachvátili polovicu zemegule, bojovalo vyše 110 miliónov vojakov. Vojna zúrila nekonečných 2414 dní a nocí, prebiehala nielen na zemi, ale aj vo vzduchu a na moriach. Treba povedať, že fašistické hordy mali po rozpútaní vojny v Európe, ktorú okupovali po vierolomnom prepadnutí Sovietskeho zväzu, značné úspechy a boli zastavené len nesmiernym hrdinstvom sovietskej armády až pod Moskvou, pri Leningrade a na Volge. Skutočnosťou zostáva, že prepadnutím Sovietskeho zväzu hitlerovským Nemeckom, sa sovietsko-nemecký front stal hlavným a rozhodujúcim bojiskom II. svetovej vojny, na ktorom boli sústredené hlavné sily, prebiehali najťažšie boje a boli spôsobené materiálne škody a obeť na životoch ľudí. Sovietska armáda oslobodila z okupácie nielen územie Sovietskeho zväzu, ale aj ďalšie národy Európy, medzi nimi aj Československo. Aj keď sa na porážke fašizmu aktívne podieľali na rôznych frontoch sveta i ďalšie národy protifašistickej koalície, treba povedať, že Sovietsky zväz a jeho hrdinská armáda mali na tom rozhodujúcu zásluhu. Preto ani dnes nemôžeme pripustiť, aby bola spochybňovaná taká skutočnosť, že sovietska armáda prešla peklom vojny tisíce kilometrov od Moskvy až do Berlína a Prahy a že Sovietsky zväz a jeho armáda priniesli najväčšie obeť v boji za zachranu civilizácie pred fašistickým zotročením. To vyžaduje od nás, aby sme si neustále uvedomovali, že všetko, čo sa i dnes vo svete odohráva, je výsledkom 2. SV, v dôsledku čoho sa rozpadol stáročný koloniálny svet a aj Európa neustále smeruje k integrovanej mierovej a demokratickej spoločnosti. Treba vidieť, že vtedy sa kladli základy nového usporiadania sveta a novej Európy bez vojen, čo trvá už 65 rokov. Sme hrdí, že na tomto víťazstve a oslobodení Československa sa aktívne zúčastnil aj 1. čsl. armádny zbor, ktorého príslušníkmi boli aj naši obyvatelia, na ktorých by sme nemali zabúdať a ktorí po boku sovietskej armády

prešli pod velením generála Svobodu bojovou cestou tisíce km z Buzuluku až do Prahy.

Nemali by sme zabudnúť ani na obeť a škody, ktoré si II. svetová vojna vyžiadala. Bolo to vyše 60 miliónov padlých a 35 miliónov ranených, ako aj nevyčísliteľné materiálne a morálne škody s nesmiernym ľudským utrpením. Za oslobodenie Československa položilo svoje životy vyše 140 tisíc vojakov sovietskej armády. Zo Slovenska si vojna vyžiadala vyše 150 tisíc ľudských obetí, 140 obcí a miest bolo zničených. Krutosť vojny, v ktorej niekedy živí závideli mŕtvym, sa však vyjadriť nedá. Nedá sa ani opísať, čo stál obeť a preliatiej krvi každý meter oslobodenia našej vlasti, na ktorej ťažké boje prebiehali vyše 8 mesiacov. Preto si treba neustále pripomínať skutočnosť, s akou vďakou a láskou vítali naši ľudia pred 65 rokmi svojich osloboditeľov, aké nadšenie a optimizmus nastal v májových dňoch roku 1945, keď skončila II. svetová vojna a ľudia prisahali, že vytvoria spravodlivejšiu spoločnosť vo svete, v ktorej nedovolia, aby sa podobná genocída opakovala. Žiaľ i u nás sa výsledky 2. SV prekrúcajú a zabúda sa na to, kedy a ako sa naša sloboda rodila, kto za ňu trpel a obetoval svoje životy, a aký odkaz nám hrdinovia 2. SV nechali, lebo i pri súčasnej transformácii spoločnosti sa zabúda na to, že spoločnosť bude len vtedy lepšia a demokratickejšia, keď bude sociálne spravodlivejšia a keď sa bude žiť

lepšie každému, nielen hrstke vyvolených, ktorí by mali v prvom rade ľuďom slúžiť a dbať o ich dobro.

Nedopustíme preto, aby sa pravda o fašizme a II. svetovej vojne falšovala, ale usilujme o to, aby sa 9. máj 1945 v pamäti súčasnej i budúcej generácie navždy zapísal ako Deň víťazstva nad fašizmom, ukončenia druhej svetovej vojny a oslobodenia našej vlasti, lebo len tak môžeme aktívne prispieť k tomu, aby sa jej odkaz naplňal aj dnes pri budovaní spravodlivejšej spoločnosti v mieri.

Plukovník v. v. MICHAL TANCÁR,
predseda CV SZPB

Do tohto čísla našich novín sme vypovedali **Ing. Mariána Baťalíka**, jedného zo známych prakovskej rodiny, aj keď v našej obci už dlhší čas nežije. Živo sa však zaujíma o jej súčasné dianie aj históriu, o čom svedčí aj fakt, že je aktívnym účastníkom prakovského internetového fóra. Z fotografií, ktoré tam boli uverejnené, pripravil výber na výstavu, ktorá sa uskutoční v priestoroch Obecného úradu v Prakovciach pri príležitosti Dňa Prakoviec. Aj on sám osobne sa zúčastní jej otvorenia.

Kedy ste odišli z Prakoviec? Ako si spomínate na svoje detstvo?

Z Prakoviec som odišiel prakticky v roku 1969 na vysokú školu. Ďalšie roky som sa tam vracal na pár týždňov a cez prázdniny som si užíval krásne chvíle doma. Po svadbe sa tieto návštevy rodnej dediny skrátili, pretože začali iné starosti. Na detstvo v Prakovciach veľmi rád spomínam. V čase, keď televízia bola v začiatkoch a o počítačoch nebolo ani chýru, ani slychu, detstvo to boli hry. V blízkom okolí nás bolo 42 detí, a tak sme sa nikdy nenudili. Od hier v piesku (bielom, zelenom a žltom), futbalu, hokeja, stavania bunkrov a podobných kratochvíľ nás rodičia ťažko dostávali domov. Za súmraku bola ideálna doba pre hru na skrývačky a až rázný povet rodičov nás dostal domov. Staršie deti dokázali ustriechnuť mladšie, a tak i napriek tomu, že v blízkosti bola rieka, železnica a cesta došlo len občas k nejakej tej menšej nehode. Taktiež v rámci školy v záujmových krúžkoch a ako pionieri sme nachádzali možnosť seberealizácie.

Aké boli vaše ďalšie kroky?

Po skončení školy a absolvovaní vojenskej služby som nastúpil do Chemlonu, n. p. Humenné ako samostatný technolog. Po piatich rokoch som sa presťahoval do Michaloviec, odkiaľ pochádza moja manželka a kde žije i môj starší brat Benjamín, ktorý pôsobil a ešte aj teraz v dôchod-

kovom veku pôsobí ako uznávaný chirurg. Roky som pracoval vo Výskumno-vývojovej základni keramiky a perlitu v Michalovciach ako samostatný výskumný pracovník, neskôr ako vedúci laboratórií rezortnej skúšobne ministerstva stavebníctva. Po roku 1989 som pracoval až do ukončenia pracovného pomeru v KERKO, a.s. Košice - v závode Dlaždice Michalovce ako vedúci laboratória. I tento závod, ako prevažná väčšina ďalších v tunajšom regióne, skončil svoju činnosť rozhodnutím majiteľa a snahou začať výrobu v krajinách, kde je lacnejšia pracovná sila, čím som sa aj ja stal nezamestnaným.

Ste už na dôchodku? Čo napíňa váš súčasný život?

Do dôchodkového veku mám ešte pomerne ďaleko (3,5 roka), čo je z jednej stránky dobré, no z druhej nie. Môžem si nahovárať, že som ešte mladý, no vek sa nedá oklamať. Keďže som bez zamestnania, pre človeka v mojom veku niet perspektívy nejaké zamestnanie zohnať, zvlášť ak chcete pracovať vo svojom odbore. Vo voľnom čase sa venujem svojim koníčkom - hádankám a križovkám ako riešiteľ i ako autor. Mojm druhým koníčkom sú počítače. Nakoľko mi dovoľí zdravie, venujem sa i práci okolo rodinného domu. Veľkou vzpruhou v mojom živote sú moje dve deti a tri vnúčence, ktorým sa spolu s manželkou s láskou venujem.

Chodíte do rodnej obce? Zmenili sa Prakovce z vášho pohľadu? Ako ich vnímate?

Do Prakoviec sa teraz dostanem už len 2-3 krát do roka. Väčšinou je to spojené s návštevou cintorína, kde máme pochovaných oboch rodičov. Zvlášť posledných 20 rokov je to čoraz smutnejší pohľad na to, ako obec postupne chátra. Je to o to horšie, že v minulosti to bola obec plná života, športu a kultúry. Svoje robí vysoká nezamestnanosť, starosť o prežitie a tiež asi i to, že teraz tu žije mnoho ľudí, ktorí sa tu prisťahovali a nevytvorili si k obci dostatočný vzťah.

Čo by ste chceli odkázať rodákovi tým, ktorí si vás pamätajú i ostatným?

Čo odkázať? Hlavne aby nezabudli, odkiaľ pochádzajú a kde sú ich korene. Aby sa zamysleli nad prácou svojich otcov a dedov, aby výsledok ich mozoľov nevyšiel navnívoč. Veľkú radosť a i značné prekvapenie vo mne vyvolal záujem občanov o tému „História“ na fóre. Som rád, že stredná generácia si ešte toľko pamätá, no tieto vedomosti by bolo dobré odovzdať nasledujúcim generáciám. Nebolo by od veci vytvoriť pamätnú izbu, v ktorej by sa uchovávali spomienky na prácu a bývalú slávu našich otcov a dedov.

Ďakujem za rozhovor i za vaše aktivity v prospech histórie Prakoviec a želáme vám hlavne ešte veľa dobrého zdravia.

Monika Kleknerová

Moderný trend už aj v Prakovciach

Moderný obchod a služby v Hnileckej doline je názov projektu, ktorý sa začal realizovať v Spojenej škole v Prakovciach.

Hoci od jeho spustenia ubehlo iba niekoľko mesiacov, všetkých si nás "omotal okolo prsta". Prvé momenty prekvapenia, neistoty a niekedy aj rozpačitosti vystriedali oveľa príjemnejšie myšlienky a pocity. Dnes je to predovšetkým elán a chuť do práce, ktoré sprevádzajú tých, ktorí sa podieľajú na realizácii uvedeného projektu. Sú to najmä pedagogickí zamestnanci našej školy - tvorcovia, ktorí vytvárajú pre jednotlivé vyučovacie predmety podľa nového Školského vzdelávacieho programu moderné cvičebnice. Tie sú určené pre žiakov učebného odboru hostinský/hostinská a nadstavbového štúdia spoločné stravovanie. A oni si ich nájdu na e-portáli, špeciálne vytvorenom pre moderné vyučovanie v našej škole. A prístup naň? Ten je neobmedzený, najmä čo sa týka vzdelávania. Ak to žiaci nestihnú počas vyučovacej hodiny, môžu "sa napojiť" po vyučovaní alebo doma.

Pre dnešný svet je typická explózia

informácií, ktoré k nám prichádzajú prostredníctvom nových technológií. V súčasnosti si najmä mladí ľudia nevedia a nedokážu predstaviť svoj život bez mobilu, internetu alebo počítača. S nadšením vítajú týchto "pomocníkov" aj vo vyučovacom procese. Vďaka projektu Moderný obchod a služby v Hnileckej doline, ktorý je postavený na moderných formách a metódach vzdelávania, sa vyučovanie prostredníctvom modernej didaktickej techniky stáva skutočnosťou.

V súčasnosti tvorcovia moderných cvičebníc umiestňujú svoje diela na e-portál. V tejto fáze projektu im ochotne pomáha Mgr. A. Lukášová, učiteľka aplikovanej informatiky v 1. ročníku. Z matematicky sa aj vďaka modernizácii stala zaničená informatička, ochotná pomôcť v každej situácii. "Je to veľmi zaujímavé vytvárať cvičebnicu podľa vlastných predstáv, mať v nej iba to, čo vyučujúci považuje za dôležité pre žiaka a čo je súčasne v súlade so Školským vzdelávacím programom," povedala. Dôkazom toho, že uvedený projekt "dostal" aj ju, je priznanie, že zaspáva aj zobúdza sa s myšlienkou na projekt. "Častokrát sa stáva, že v akejkolvek chvíli mi napadne niečo, čo by som v tej či onej téme zmenila, doplnila alebo naopak vymazala,"

dodala Mgr. A. Lukášová. A pokračuje: "V tom momente sadám k počítaču a vymýšľam, mením a zdokonaľujem."

Moderný obchod a služby v Hnileckej doline je projekt, ktorý má skvalitniť prípravu mladých ľudí na budúce povolanie. Moderné technológie vo vyučovaní sú dokonalým prostriedkom na ceste ku kvalite. Zároveň pomáhajú absolventom našej školy plnohodnotne sa uplatniť na trhu práce, pretože nároky sa zvyšujú.

Viera Jančíková, manažér publicity

Mgr. A. Lukášová v počítačovej učebni využíva interaktívnu tabuľu

200 ROKOV ZÁVODU PRAKOVCE

(pokračovanie zo str. 5)

som mu ich odovzdať, keď spoločensky konverzovali pred nastúpením na tribúnu na

Sídlisku Breziny. Jeho osobná ochranka ma však k nemu nechcela pustiť. Tak som ich odovzdal jej a dodnes neviem, či sa k nemu dostali. Traduje sa, že medzi parašutistami

zozkoku nad Prakovcami bola i Prakovčanka Hutniarka Irenka Magdová, aktívna členka parašutistického oddielu v Prakovciach.

Už pred oslavami, pri odovzdávaní knihy „200 rokov závodu Prakovce“, oznámil vedeniu závodu Prakovce historik Pavol Hapák, spoluautor knihy, že zistil v Štátnom archíve v Budapešti ďalšie novšie údaje o závode Prakovce, ktoré jeho vznik posúvajú o ďalších 30 40 rokov a ktoré skutočnosti treba v uvedenom archíve preštudovať. O ďalšie štúdium histórie závodu Prakovce už však nebol záujem. Najkrajší moment z osláv 200 rokov závodu Prakovce je zachytený fotograficky.

Keď herec ŠD Košice pán Hodorovský uvádzal estrádu „Už Mária Tereza z pravoskeého železa“, pozval si na javisko v kinosále ZK ROH Prakovčana Johana Šimku, ktorý sedel v prvých radoch. Imponoval mu jeho imponantný vzhľad, ale i smelosť, podporená slávnostným obedom a na javisku ZK ROH sa rozvíjal zaujímavý dialóg Hodorovský verzus Šimko, v ktorom dominoval náš občan a pán Hodorovský len s ťažkosťou ukočiroval réžiu tohto vystúpenia. Bola to však nádherná bodka estrádneho vystúpenia ako celku.

Uvedená fotografia je dôkazom tejto nevšednej udalosti, ktorú môžeme pomeno-

vať aj ako „rovnocenní partneri na pravoskom javisku“.

I takéto momenty sprevádzali slávnostné chvíle osláv 200 rokov závodu Prakovce. Celé oslavy fotografiami zdokumentoval foto-filmový krúžok ZK ROH, ktorý okrem komplexnej fotodokumentácie natočil i pamätný, teraz už historický dokument, film „200 rokov závodu Prakovce“ na 16-mm celuloidovom zázname.

Vážení pamätníci osláv 200 rokov závodu Prakovce, máte nejaké zážitky z týchto historických chvíľ? Ozvite sa a zverejnite ich.

FRIDRICH SVITEK

Súkromná základná umelecká škola v Prakovciach sa dostáva do povedomia

Súkromná základná umelecká škola v Prakovciach, ktorá začala svoju výchovno-vzdelávaciu činnosť 1. septembra 2009 sa dostáva do povedomia Prakovčanov i širokého okolia. Vianočným koncertom, keď po sotva štvormesačnom fungovaní sa žiaci školy prezentovali pred verejnosťou po prvýkrát, sa verejné vystúpenia stali už takmer samozrejmosťou.

V spolupráci s Umeleckou agentúrou GONG a ZŠ s MŠ Prakovce sme 30.4.2010 zorganizovali v telocvični ZŠ semifinálové kolo speváckej súťaže Hviezdička, ktorej víťazky Erika Ferencová a Lea Mária

Medvedzová budú reprezentovať nielen školu, ale Hnileckú dolinu na regionálnom semifinále v Levoči.

„Kytica umenia“ sme dali názov koncertu, ktorý sme pripravili pre rodičov a našich priaznivcov 14.5.2010 v Dome kultúry v Prakovciach. Kyticu sme uvili zo spevu, hudby a tanca a prízdobili výstavkou výtvarných prác. Nabitá sála Domu kultúry a búrlivý potlesk bol zadosťučinením a povzbudením do ďalšej práce pre všetkých malých umelcov a ich pedagógov. Vďaka úzkej spolupráci s riaditeľmi základných škôl, ktoré naši žiaci navštevujú sme 18.5.2010

odštartovali šnúru výchovných koncertov. Či je hudba farebná a aké hudobné zafarbenie majú rôzne hudobné nástroje, sa dozvedeli žiaci v ZŠ s MŠ Helcmanovce, v ZŠ Mníšek nad Hnilcom a v ZŠ Švedlár. Hlavnými aktérmi koncertov boli malí umelci, ktorí hrdo a s radosťou ukázali svojim spolužiakom, čo sa za rok usilovného cvičenia naučili. Odmenou im boli výkriky uznania a potlesk.

Máme ešte veľa plánov a už teraz pripravujeme ďalšie programy, ktorými sa chceme ukázať, ale aj motivovať tých, ktorí ešte váhajú, aby prišli medzi nás a začali rozvíjať svoj talent, ktorý tíško drieme v každom z nás.

PaedDr. Eva Palenčárová

Spojená škola internátna Prakovce dáva knihám zelenú

V Univerzitnej knižnici v Bratislave sa dňa 13. mája 2010 konala 4. medzinárodná konferencia „Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl“. Bola pod záštitou podpredsedu vlády a ministra školstva SR Jána Míkolaja.

S hrdosťou sme prijali pozvanie. Naša účasť bola umocnená tým, že sme na tejto konferencii slávnostne prevzali ocenenie za druhé miesto v súťaži o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice, ktorá sa realizovala v rámci Medzinárodného dňa knižníc 26. októbra 2009. Zapoili sa do nej žiaci ŽSŽ Gelnica, ktorá je organizačnou zložkou SŠI Prakovce a získali ocenenie, na základe ktorého sa školská knižnica zaplnila množstvom zaujímavých kníh. V dnešnom pretechnizovanom svete počítačov sa kniha ako najlepší priateľ človeka dostáva do zabudnutia. Je síce pravda, že kniha je rovnako ako počítač zdrojom informácií, ale čítanie kníh nie je cesta k negatívnej závislosti. Práve naopak, je cestou k rozvoju čitateľskej gramotnosti. Žiaci ŽSŽ Gelnica väčšinou pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Z rodín, kde slovo kniha im prakticky nič nehovorí. Prostredie školskej knižnice sa stalo pre nich rozprávkou, studnicou vedomostí a miestom radosti a šťastia. O tom, že kniha má nezastupiteľné miesto v živote človeka, ale hlavne u detí, sme sa presvedčili na väčšom fóre odborníkov. Na základe týchto skúseností podporujeme túto akciu a prajeme si, aby ich bolo čo najviac, aby sa detské duše naplňali šťastím a nie rôznymi patologickými javmi. Nech zabudnuté povinné čítanie spojené s čitateľským denníkom vystrieda zážitkové čítanie. Je potrebné zvýšiť záujem žiakov o čítanie kníh a tým zvýšiť obľúbenosť slovenského

jazyka a literatúry ako vyučovacieho predmetu. Zároveň nech sa buduje čitateľská gramotnosť ako súčasť každého vyučovacieho predmetu. Na konferencii vystúpila so svojou prednáškou Mgr. Zuzana Brutovská z Prakoviec. O tom, že jej prednáška naozaj zaujala účastníkov, svedčí aj mail adresovaný našej škole od ústrednej metódičky pre školské knižnice Mgr. Rozálie Cenogovej, ktorá napísala: „*Ďakujeme Vám za Vašu skvelú prednášku, ktorá bola ozdobou konferencie. To nie sú len mojeslová chvály, ale aj zaslužené ocenenie z radov účastníkov našej konferencie.*“

Mgr. Helena Katonová, riaditeľka SŠI Prakovce

V našej materskej škole je stále veselo a rušno. Svedčia o tom rôznorodé akcie, ktoré každoročne usporiadujeme, aby naše deti mohli ukázať, čo všetko sa v materskej škole naučili.

V jedno marcové dopoludnie k nám zavítalo kočovné divadielko, na ktorom sme sa veľmi zabavili aj veľa nového dozvedeli. V apríli sme usporiadali súťaž v speve piesní detí MŠ. Najprv v školskom kole vybrané deti z každej triedy ukázali,

ako krásne vedú spievať, za čo si vyslúžili pekné odmeny. Najkrajšie hlásky našich dievčat nás reprezentovali aj na okresnom kole v speve, ktoré sa konalo v našej materskej škole a zúčastnili sa na ňom deti materských škôl z okresu Gelnica.

V tomto školskom roku sa budova našej materskej školy „obliekla do nových šiat“. Keďže rekonštrukcia budovy nechala za sebou neporiadok v okolí MŠ, riaditeľstvo MŠ usporiadalo brigádu, ktorej cieľom

bolo skrášliť okolie materskej školy. Zúčastnili sa na nej všetci zamestnanci MŠ aj rodičia detí. Aj touto cestou chceme poďakovať všetkým rodičom, ktorí nám pri upratovaní pomohli a prispeli tak ku krajšiemu okoliu školy.

Mamka moja milá, mamka, mamička, tebe patrí táto kytička. Nech ti povie každý lupienok i kvet, že si, milá mamka, celučký môj svet... Slová tejto piesne, ale aj ďalších iných vyznaní lásky mamkám zneli začiatkom mája v každej triede našej škôlky. Deti so svojimi učiteľkami pripravili svojim mamičkám kultúrny program pri príležitosti Dňa matiek, aby aj takto vyjadrili, ako svoje mamičky veľmi ľúbia.

Blanka Semanová

DEŇ ZEME

22. apríl je deň, ktorý patrí našej planéte Zem. Práve v tento deň sa zamýšľame, čo by sme mohli urobiť, aby naša planéta zostala zachovaná aj pre ďalšie generácie.

Žiaci našej školy v tento deň aspoň trochu prispeli k zlepšeniu životného prostredia v okolí našej školy. So svojimi triednymi učiteľmi a učiteľkami sa venovali príprave chutných šalátov z ovocia a zeleniny.

Pochopili, že ovocie a zelenina sú dôležitou a potrebnou zložkou našej potravy. Žiakov na prvom stupni zaujala príprava plagátov s tematikou zdravého životného štýlu. Naučili sa, čo je pre náš život prospešné a čo nám škodí. Ich zaujímavé práce zdobia steny našej školy. Deviatakov zaujali filmy s tematikou ochrany životného

prostredia. Po vykuknutí slniečka sme sa vyzbrojení igelitovými vrecami rozbehli do okolia školy. Niektorí žiaci sa venovali úprave okolia školy, iní zbierali starý papier a odpad, ktorý zanechali nezodpovední občania našej obce v blízkosti leso. Všetkých nás prekvapilo, čo všetko sme tam objavili. Les sa nám za takúto očistu isto odovdčí chutnými lesnými plodmi a voňavými liečivými rastlinami. Výsledkom tejto akcie bolo množstvo vriec s odpadom, niekoľko zachránených stromov, vďaka vyzbieranému starému papieru a hlavne dobrý pocit, že sme vykonali niečo pre záchranu našej planéty. Dúfame, že o rok 22. apríla na Deň Zeme si to zopakujeme.

Ing. Lucia Vargová,
ZŠ s MŠ Prakovce

Záľuby Prakovčanov

TENTO PEČIEM NAJRADŠEJ

Dnešný koláč je významný, inak prvýkrát je to pravý starý prakovský recept! Dala mi ho pani **Magdaléna Šinaľová** (dlhoročná pravidelná návštevníčka knižnice a dobrá čitateľka), ktorá ho má od svojej priateľky z detstva **Heleny Petrovskej**. Piekla ho ešte aj jej mama pani Daňková, keď bývali v Hrelíkovej doline. Pani Šinaľová si dodnes spomína na červený „vajling“ plný týchto chutných, aj keď trochu prácnejších rožtekov - boli plnené lekvárom, ale niekedy aj prázdne, len pocukrované. Teda, milé gazdinky, keď budete mať trochu viac času, vyskúšajte. Sú chutné, mäkké aj o tri dni a naozaj ich je „do vajlinga“.

Maslové rožky (8 cestočiek)

0,5 kg hladkej múky špeciál, 1 palmarin, 4 dcl mlieka, 8 čajové lyžičky cukru, 2 dg droždie

Postup:

Z mlieka, cukru a droždia urobíme kvások. Na doske spracujeme múku s maslom, pridáme kvások a urobíme cesto, z ktorého vytvárame valček. Rozdelíme ho na 8 bochníčkov. Tie necháme odstáť asi 2 hodiny na chladnom mieste (ja som ich dala na tanier a šup do chladničky). Potom postupne rozvaľkáme, rozrežeme na 8 dielov a plníme rôznou plnkou (mak, lekvár, orechy). Stočíme na rožok a pečieme na pomastenom plechu. Po upečení posypeme práškovým cukrom.

Dobrá chuť!

Monika Kleknerová

Ako sa darilo na tohtoročných maturitách Prakovčanom na iných školách?

(pokračovanie zo str. 4)

maturitou tiež milší (dodáva mladý maturant s úsmevom). V deň maturít má asi každý strach. Nevyhol som sa tomu ani ja. Ale pred komisiou to "opadlo."

Stredná odborná škola drevárska, Spišská Nová Ves: Tomáš Kuchár „Maturitu som zvládol v pohode, ale som veľmi rád, že už to mám za sebou. Je mi však úprimne ľúto spolužiakov, ktorí si to musia zopakovať o pár mesiacov a nemohli sa tak tešiť spolu s nami. Aj mne osobne to pokazilo radosť z môjho úspechu.“

Gymnázium, Park mládeže 5, Košice: Henrieta Skupeková „Akademický týždeň som venovala učeniu až príliš. Pociť zodpovednosti mi nedovolil konať inak aj napriek tomu, že som sa pravidelne učila počas celého štúdia a verila som si. Mám to úspešne za sebou a budúcoročným maturantom odkazujem, že ten, kto sa učí pravidelne, sa nemá čoho báť.“

Mgr. Jana Matzová

Prakovské klapencie

FALOŠNÁ AMARA

„Kolika je nemoc britká“ prehlásila pani Gitka.

„V bruchu balón vás nešetří, máte zastavené vetry, krče, bolest' bohuprisám, nezastaví ESPUMISAN, reklama je hlboká lož, človeče, ty sám si pomôž.“

Gitka otvára almaru, na polici má AMARU. Amara sú kvapky horké, netreba ísť ku doktorke.

V prítmí kvapky nakvapkala, rýchlo vodou zapíjala.

„Ale čo to? Strácam aj chuť? V ústach mám rumovú príchuť, možno lieky dlho stáli, časom v skrini vyvetrali, nabrali rumovú príchuť, aspoň dostali lepšiu chuť, hneď si dám aj dávku druhú, nebudem sedieť o suchu.“

Pod Gitkou už vetry fučia, krče v bruchu tak nemučia.

„Dám si ešte ďalšiu dávku, tým zvýším voľnú premávku.“

Gitka v kresle vlastne vzdychá, už ju menej kole, pichá, ešte aj kvalitne grcla, z fľaštičky si duplom hrkla.

Amara už hlavou točí, slzy jej vháňa do očí.

„Čo to pijem, čo za skazu, bez lekárskeho príkazu?“

Lepšie sa prizrela lieku, ktorý pozná apatičku,

Gitka kukala jak divá, pila príchuť do pečiva!

MARGITA ŠROBÁROVÁ

Tešíme sa na prázdniny, ale ...

Školský rok sa nám pomaly nenávratne končí, deti aj ich učitelia sa už tešia na zaslúžený oddych. Dúfame, že po mimoriadne daždivom máji nás čaká teplé leto bez mrakov.

Mraky však môžu byť nielen na oblohe, ale aj na našich tvárach. V Prakovciach máme niekoľko skupín detí, výrastkov a bohužiaľ aj dospelých, ktorí sa nesprávajú akurát predpisovo. Niektoré lokality týchto jedincov priťahujú. Jednou z nich je priestor za a pred materskou školou na konci budovy, kde je v prenájme Holíčstvo kaderníctvo pani Ľubice Zákutnej. Tam sa nielen cez prázdniny zhromažďujú rôzne skupiny a výsledkom je pravidelné znečisťovanie prostredia ohorkami z cigariet, prázdnymi fľašami - i rozbitými, dokonca exkrementami ľudí i zvierat. Kto to má po nich stále upratovať? „Podarilo“ sa im už podpáliť zbernú nádobu na odpad, odlomiť zábradlie, ničiť oplotenie, pokaziť zámku na dverách vkladáním rôznych predmetov, popísať steny. Aj keď je to priestor, kde je vo večerných hodinách pomerne tma a bez kontroly verejnosti, stále by sme sa mali správať ako ľudia a deti by sa

mali správať tak, aby následky ich činnosti schválili aj ich rodičia.

Chcem dúfať, že prázdninové dni využijete naozaj produktívne, oddychom, relaxáciou telesných i duševných síl a že aj po prázdninách budeme mať v Prakovciach v poriadku detské ihrisko na Sídlsku SNP, trhové búdky aj iné priestory, ktoré nám robia z dôvodu lajdáckosti niektorých jednotlivcov ozajstné mraky na tvári.

Monika Kleknerová

Čo sme si zvolili, to máme ... alebo "Tak nám treba"

V našom živote, ako i v dejinách nášho národa sú obdobia, kedy sa svojím rozhodnutím snažíme ovplyvniť náš život i naše dejiny. Sú to obdobia rozličných spoločenských zmien, ktorých sme v našom národe zažili neúrekom, napr. i pravidelne sa opakujúce volebné obdobia. Naš pospolitý ľud častokrát správne „udrie klinček po hlavičke“ a vznikajú tak rozličné slogany, veršiky, paródie piesní, literárne „skvosty“ niektoré z nich sa pokúšam oživiť. Už za Rakúsko-Uhorska naši bratia zemani, ako píše klasik, kortešovali pred voľbami: „Náš pán XY sú spravodlivý, budú našim ablegátom, nech ich Pán Boh živí!“

Za prvej Československej republiky strany predvádzali pred voličmi a zároveň spochybňovali dôveryhodnosť iných strán: „Demokrat drevokrat!“ (Hospodárenie s drevom vysoko aktuálne aj v súčasnosti). „Komunista čo zas chystá?“

Za Slovenského štátu sme svoju národnosť zdôrazňovali: „Slováci sme od rodu slovenskému národu, nebude-

me na Slovensku nikdy na škodu!“ Neskôr:

„Rež a rúbaj do krve, nebude to poprve, pokiaľ Slovák na Slovensku pánom nebude!“

Po oslobodení pred voľbami v roku 1945 sme videli i takéto plagáty: „Ak chceš, aby dobre bola tvoja práca cenená, tak voľ stranu komunistov a v nej Marka Čulena.“ Neskôr to boli parafrázy pesničky na nápev piesne „Haj, husičky, haj...“: „/: Haj husičky, haj, Gottwald nám dal raj, Zápotocký dal nám drinu, Jankovcová margarínu, Haj, husičky, haj, Gottwald nám vzal raj.“

Rok 1968 bol rokom mimoriadnych aktivít, vyvolaných vstupom „spojeneckých vojsk“ do našej republiky. Jedna z mnohých: „Sliepka chcela preletieť cez plot, nepodarilo sa, obesila SA. Vtipálek to dokonale využil a doplnil textom: „Radšej som si život vzala, jak bych Rusom vajcia dala.“

Ani ponovembrové obdobie nebolo ušetrené: „Zdražili nám klobásky, Havel spätky do basy...“

Aj takí sme boli, no pamätajú si to len tí „najmladší“...

Fridrich Svitek